

בע"ח (חדרה) 31409-06-13 - איאד בלאונה (עציר) נ' מדינת ישראל

בית משפט השלום בחדרה

בע"ח 31409-06-13 בלאונה(עציר) נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 15132-04-13

בפני כב' השופט נאסר ג'השאן

איאד בלאונה (עציר)

מבקש

נגד

מדינת ישראל

משיבה

החלטה

1. לפניי עתירת המבקש לעיון בחומר חקירה, בהתאם לסמכותי לפי סעיף 74(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: **החוק**).

2. כנגד המבקש הוגש כתב אישום, המייחס לו העבירות שלהלן: שהייה בלתי חוקית - עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל תשי"ב-1952; גניבת רכב - עבירה לפי סעיף 413ב לחוק העונשין התשל"ז-1977; ועבירת נהיגה ללא רישיון - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה (נוסח חדש) תשכ"א-1961. המבקש הודה בעבירות המיוחסות לו, למעט עבירת גניבת הרכב, ומשכך נקבע מועד לשמיעת הראיות ליום 02/07/13. המבקש כופר בכך שנטל את הרכב מזירת הגניבה או דהוא היה מעורב בגניבתו, ולגרסתו נטל את הרכב ברשות מי שנחזה להיות בעליו, ממקום אחר - שאינו זירת הגניבה הנטענת, כאשר מי שנחזה להיות הבעלים נהג לפני המבקש ברכב אחר. לטענת המבקש התבקש ע"י שהביא אליו את הרכב לנהוג את הרכב ולהעבירו לאזור טולכרם ולאחר שהחל נוהג בו, נתפס הוא ע"י המשטרה.

3. המבקש טוען כי פנה אל המשיבה ועתר לקבל ממנה את המסמכים הבאים: דוח מעקב-מטעם חברת איתוראן, וכן מסמכים הקשורים ליום האירוע מחברת איתוראן ו/או מי מטעמה. לטענת המבקש למסמכים אלו חשיבות רבה לצורך הכרעה במחלוקת העובדתית בין הצדדים, ויש בהן כדי לאפשר לו להתגונן מפני האישומים כנגדו ועל כן על המשיבה להעביר לידיו את החומר המבוקש- בשל היותו של חומר זה "חומר חקירה" כמשמעותו בסעיף 74 לחוק.

4. המבקש הביא את תגובת המשיבה לפנייתו שקדמה להגשת הבקשה, לפיה:

"כתב האישום הוגש לבית המשפט לאחר שחומר הראיות נבדק באופן מעמיק."

מדינת ישראל אינה רואה צורך בחומר ראיות נוסף לצורך הרשעה, שאם לא כן, היתה מתבקשת השלמת חקירה. המאשימה אינה תרה אחר ממצאים שאין בהם צורך. תשומת לבך כי הנאשם מואשם בסעיף 413 ב(ב) אשר בו יסודות עבירה יחודיים".

5. לטענת המבקש, לא יעלה על הדעת שמסמך שלדעת המשיבה אינו נחוץ להרשעה לא יהווה חומר חקירה, כהגדרתו בסעיף 74 לחוק, שכן על המשיבה לאסוף כל חומר רלוונטי, אף כזה שיש בו כדי להביא לזיכוי הנאשם, כאשר מגמת הפסיקה ביחס לסיווג מסמכים כחומר חקירה הינה גישה מרחיבה. המבקש טוען כי בחומר הראיות ישנו חומר שנתפס אצל חברת "איתוראן", ומשכך החומר רלוונטי גם על מנת לחקור את העדים מטעם חברת איתוראן. עוד טוען המבקש כי אין בטענה שהחומר אינו מצוי בידי המשיבה כדי להושיעה, שכן על פי הפסיקה אין בעובדה שמסמך מסוים אינו מצוי בידי המאשימה, כדי לשלול סמכות בית המשפט לפי סעיף 74 לחוק.

6. במעמד הדיון ביום 26.06.13 שטחו הצדדים טענותיהם לפניי. המבקש חזר על טענותיו בבקשה, ואילו המשיבה הוסיפה וטענה כי מצאה שהחומר המבוקש אינו רלוונטי לחקירה, וככל שנאשם מבקש חומר שאינו חלק מתשתית האישום - מזורו "מצא ע"י הגשת בקשה לפי סעיף 108 לחוק, כאשר המותב המוסמך לדון בבקשה לפי סעיף זה, הוא המותב הדן בתיק העיקרי.

רקע נורמטיבי

7. סעיף 74 לחוק קובע לאמור:

" (א) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו.

(ב)נאשם רשאי לבקש, מבית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר חקירה ולא הועמד לעיונו.

(ג) בקשה לפי סעיף קטן (ב) תידון לפני שופט אחד ובמידת האפשר היא תובא בפני שופט שאינו דן באישום.

1995

(ד) בעת הדיון בבקשה יעמיד התובע את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט בלבד..."

8. מכוח סעיף זה מצווה התביעה להעביר לידי ההגנה כל מסמך הנכלל במסגרת המונח "חומר עמוד 2

חקירה", ואילו על בית המשפט שומה להפעיל ביקורת שיפוטית ביחס להחלטותיה של התביעה שלא להעביר חומר - אותו עותרת הסנגוריה להעביר לידיה. בבסיסה של זכות העיון העומדת לנאשם על-פי סעיף 74 לחוק - עומדת זכות היסוד למשפט הוגן, המחייבת להעניק לנאשם הזדמנות מלאה להכין כראוי את הגנתו נגד האישומים המיוחסים לו. יש הסבורים כי זכות העיון באה גם לאזן במידת מה את פער הכוחות המובנה בין המדינה כמאשימה לבין הנאשם (ראו: **בש"פ 11042/04 פלוני נ' מדינת ישראל פד"י נט(4) 203, 206**). על כן, הוענק בפסיקה פירוש מרחיב למונח "חומר חקירה" (ראו: **בש"פ 8555/06 פלוני נ' מדינת ישראל** (9.11.2006)), כאשר מושג זה אינו ניתן להגדרה אלא באורח כללי בלבד, ומבחן העזר העיקרי שאומץ לצורך זיהוי הינו מבחן ה"נגיעה של החומר לאישום" (**בש"פ 3099/08 דוד אברהמי נ' מדינת ישראל** (23.02.2009)).

9. כל זאת, באשר לחומר מצוי בידי התביעה. באשר לחומר שאינו מצוי בידי התביעה או

המשטרה, נקבע כי העובדה שחומר אינו מצוי בידי התביעה, מצביעה בדרך-כלל על כך שאין מדובר בחומר חקירה. הנחת היסוד היא כי התביעה ממלאת את המוטל עליה במיומנות ובהגינות, וכי ניתן לסמוך על כך שחומר אשר לא נאסף ולא נמצא בו עניין לצורך החקירה, אינו בגדר "חומר חקירה" (ראו: **בש"פ 1355/98 בן ארי נ' מדינת ישראל פ"ד נג(2) 1**). בדרך העניינים הרגילה, כאשר נעשות פעולות חקירה באופן

ענייני ובתום לב, החומר אינו בידי גורמי החקירה רק משום שלא נמצא על ידיהם כרלונטי לחקירה, ועל כן לכאורה, אינו חלק מתשתית האישום שמפניו על הנאשם להתגונן. בנסיבות אלה, אף אין לראות בו באופן אובייקטיבי "חומר חקירה", כמשמעותו בסעיף 74 לחוק (ראו: **בש"פ 9322/99 מסארוה נ' מדינת ישראל פ"ד נד(1) 376** (להלן: **עניין מסארוה**)). הכלל הוא כי כאשר החומר מצוי בידי המשטרה, קמה חזקה הניתנת לסתירה כי שהוא נמנה על "חומר החקירה"; ואילו כאשר החומר אינו מצוי ברשות המשטרה, קמה חזקה, הניתנת אף היא לסתירה, שאין הוא מהווה חומר חקירה (ראו: **בש"פ 10465/06 הרי נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 22.04.2007); י. קדמי **"על סדר הדין בפלילים - הדין בראי הפסיקה"** (חלק שני, כרך א', תשס"ט) 1006).

10. אם כן, "חומר חקירה" לצורך סעיף 74 לחוק אינו כולל רק חומר המצוי פיזית בידי רשויות החקירה והתביעה, אלא עשוי לכלול גם חומר המצוי בשליטתם של גורמים אלה במובן הרחב, או חומר **שצריך** על פי טיבו להימצא בידיהם (ראו למשל) (ראו: **בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים פ"ד ס(1) 360, 374** (להלן: **בג"צ בית המשפט השלום בירושלים**)). **עם זאת**, אף בלי שיתעורר ספק בהגינותה ובתום לבה של התביעה, ובלבד שיש בסיס לקבוע כי על פי אופיו של החומר זיקתו לחקירה מצדיקה תפיסתו בידי רשויות החקירה במסגרת בדיקתו, יבחן בית המשפט מכלול שיקולים וביניהם: זיקתו של החומר לאישום ולנאשם: האם על פי טיבו צריכה היתה המשטרה לתופסו והאם הנאשם יוכל לקבלו מבלי שיכלל ב-"חומר החקירה". כן ייבחן גם האפשרות הסבירה כי תהיה בו תועלת להגנת הנאשם. בבג"צ בית המשפט השלום בירושלים, נקבע, כי יכולתו של נאשם להגיש בקשה לקבלת מסמכים המוחזקים בידי צד

שלישי לפי סעיף 108 לחוק משפיעה על קביעת בית המשפט אם ראוי לאפשר לסניגור לקבל את החומר לפי סעיף 74 לחוק.

מן הכלל אל הפרט

11. בענייננו, עתר המבקש לקבלת לידי דו"ח המעקב מטעם חברת "איתוראן", אשר לטענתו עקבה אחר הרכב באופן רציף מעת גניבת הרכב ועד למעצר המבקש במחסום המשטרה. המבקש טען כי החומר דרוש לו על מנת להוכיח גרסתו, ולפיה לא הוא שפרץ לרכב, אלא קיבל את הרכב כשהוא מונע - מאדם אחר, אשר ביקש ממנו להוביל את הרכב לתיקון בשטחי הרשות הפלסטינית, ואשר נהג ברכב מסוג מאזדה לבנה לפני המבקש כאשר הוא מורה לו את הדרך. יצוין כי מתיק החקירה עולה כי אותו אחר - מוחמד טרם נתפס או נחקר.

12. מחומר החקירה עולה, לכאורה, כי הרכב נגנב בסביבות השעה 05:35, כאשר בעל הרכב - המתלונן, שהתעורר, הספיק לראות שברכב היה נהג יחיד, אך לא יכול היה לזהותו (ראו הודעת המתלונן במשטרה מיום 03.04.13 שעה 08:53). לאחר מכן, האדם הראשון שהצליח ליצור קשר עין עם הרכב היה סייר מטעם חברת "איתוראן" - אשר נחקר אף הוא במשטרה. הסייר איתר את הרכב כ- 40 דקות מרגע הדיווח לחברת איתוראן על יד קיבוץ המעפיל, והוא נשאר עימו בקשר עין עד לרגע המעצר (ראו הודעתו של הסייר - פהמי עוויסאת מיום 04.04.13). הסייר טען בהודעתו כי הבחין כי ברכב נסע אדם אחד בלבד, וכי המשטרה מדווחת לחברת איתוראן על הגניבה, והמוקד דיווח לו על הרכב הגנוב. על פי המזכרים שערכו שוטרי יחידת "אתגר" המעצר התבצע בשעה 06:30. עוד עולה מדו"ח פעולה שערך רס"ר ליאור פימה כי נתקבל ממוקד איתוראן דיווח על הרכב, וכי את הרכב הגנוב מוביל רכב מסוג מאזדה לנטיס בצבע לבן. לטענת המבקש בחומר המבוקש יש כדי להוכיח את גרסתו.

13. בכל הכבוד הראוי לא מצאתי כי החומר המבוקש הוא "חומר חקירה" עליו חלות הוראות סעיף 74 לחוק. ראשית, לא הוכח בפניי, כי המשטרה לא נהגה במיומנות ובהגינות; שכן המשטרה סבורה כי חומר זה אינו יכול להוכיח עובדות כתב האישום או להפריך אותו מן היסוד ואינה סבורה כי קיימת סבירות שהחומר מבסס או מפריך את האישומים ונראה, כי סברתה של המשטרה אינה מופרכת על פניה; שנית, לא הוכח בפניי כי המשטרה נמנעה במתכוון מלתפוס את החומר; שלישית, עצם קיומו של פוטינציאל שמא חומר זה יסייע להגנה, אינו מביא למסקנה כי מדובר "בחומר חקירה", שכן "לא כל ספיקולציה מרחיקת לכת של הסניגור עשויה לשמש תשתית מספקת להגדרת חומר חקירה" (עניין מסארוה בעמוד 381); רביעית, לא מצאתי כי זיקתו של החומר לביסוס האשמה או לבסס הגנת הנאשם היא כה אמיצה עד כי ניתן לומר כי על המשטרה היה לתפוס את החומר, וחמישית, לא מצאתי כי חומר זה קשה להשגה וכי קיים יתרון לרשות החוקרת על פני הנאשם שכן חומר זה ניתן להשגה לפי סעיף 108 לחוק ועובדה זו תבוא במניין השיקולים להוצאת חומר זה מהמעגל הכולל את "חומר החקירה" (להגדרת חומר חקירה

ולאפשרות השגת החומר על פי סעיף 108 ראו החלטותיו של בית המשפט העליון מהעת
האחרונה **בבש"פ 1226/13 שמאול אוחיון נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, ניתן**
ביום 25.2.2013 וכן בבש"פ 2837/13 ערן אוחיון נ' מדינת ישראל (טרם פורסם-
ניתנה ביום 2.5.2013)

14. סוף דבר, לא מצאתי כי מדובר "בחומר חקירה" והנאשם- המבקש יוכל לפנות בבקשה לפי
סעיף 108 לחוק על מנת להשיג את החומר.

15. הבקשה נדחית.

16. המזכירות תודיע לצדדים טלפונית ובאופן מיידי את תוכן החלטתי זו ותשלח להם החלטתי
בדואר.

ניתנה היום, כ"ב תמוז תשע"ג, 30 יוני 2013, בהעדר
הצדדים.